

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2018/968

z dnia 30 kwietnia 2018 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 w odniesieniu do ocen ryzyka związanych z inwazyjnymi gatunkami obcymi

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 5 ust. 3,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Komisja przyjęła, zgodnie z art. 4 rozporządzenia (UE) nr 1143/2014, wykaz inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii („wykaz unijny”), który będzie regularnie aktualizowany. Warunkiem wstępnym włączania nowych gatunków do wykazu unijnego jest przeprowadzenie oceny ryzyka („ocena ryzyka”), o której mowa w art. 5 wspomnianego rozporządzenia. W art. 5 ust. 1 lit. a)–h) rozporządzenia (UE) nr 1143/2014 określono wspólne elementy („wspólne elementy”), które należy uwzględnić w ocenie ryzyka.
- (2) Państwa członkowskie mogą, zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1143/2014, składać wnioski o dodanie inwazyjnych gatunków obcych do wykazu unijnego. Do wniosku należy dołączyć ocenę ryzyka. Istnieje już szereg metod i protokołów przeprowadzania oceny ryzyka stosowanych i przestrzeganych w środowisku naukowym w dziedzinie inwazji biologicznych. Należy uznać wartość i solidny naukowy charakter tego rodzaju metod i protokołów. W celu zapewnienia skutecznego wykorzystania istniejącej wiedzy na potrzeby przygotowania oceny ryzyka należy przyjąć wszelkie metody lub protokoły, w których uwzględniono wspólne elementy. Jednak aby zapewnić, by wszystkie decyzje dotyczące dopisania gatunków do wykazu opierały się na ocenie ryzyka o podobnie wysokiej jakości i solidności oraz dostarczyć osobom oceniającym ryzyko wytyczne dotyczące tego, jak zagwarantować właściwe uwzględnianie wspólnych elementów, konieczne jest sporządzenie szczegółowego opisu tych elementów oraz metodyki, którą należy stosować podczas oceny ryzyka oraz z którą powinny być zgodne istniejące metody i protokoły.
- (3) Aby ocena ryzyka mogła wspierać proces decyzyjny na szczeblu UE, powinna być ona istotna dla Unii jako całości, z wyłączeniem regionów najbardziej oddalonych („obszar objęty oceną ryzyka”).
- (4) Aby ocena ryzyka stanowiła wiarygodną podstawę naukową oraz solidny dowód naukowy na potrzeby wspierania procesu decyzyjnego, wszelkie zawarte w niej informacje, w tym dotyczące zdolności gatunku do zadomowienia i rozprzestrzeniania się w środowisku zgodnie z art. 4 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 1143/2014, należy poprzeć możliwie najlepszymi dostępnymi dowodami naukowymi. Kwestię tę należy uwzględnić w metodyce, która ma być stosowana przy ocenie ryzyka.
- (5) Inwazyjne gatunki obce stanowią poważne zagrożenie dla środowiska, przy czym nie wszystkie gatunki zostały zbadane w wystarczająco dobrym stopniu. W przypadkach, gdy dany gatunek nie występuje na obszarze objętym oceną ryzyka lub występuje jedynie w niewielkiej liczbie, wiedza na jego temat może być niedostępna lub niepełna. Do czasu zdobycia pełnej wiedzy gatunek może zdążyć zadomowić się lub rozprzestrzenić na obszarze objętym oceną ryzyka. W związku z powyższym w ocenie ryzyka należy wyjaśnić tego rodzaju braki w wiedzy i informacjach oraz poruszyć kwestię wysokiego poziomu niepewności co do skutków zadomowienia lub rozprzestrzenienia się danego gatunku.
- (6) Żeby ocena ryzyka mogła stanowić solidną podstawę dla wspierania procesu decyzyjnego, powinna ona podlegać rygorystycznej kontroli jakości,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zastosowanie wspólnych elementów

Szczegółowy opis zastosowania wspólnych elementów, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a)–h) rozporządzenia (UE) nr 1143/2014 („wspólne elementy”), zawarto w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 4.11.2014, s. 35.

Artykuł 2

Metodyka stosowana w ocenie ryzyka

1. Ocena ryzyka zawiera wspólne elementy określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia oraz jest zgodna z metodyką określoną w niniejszym artykule. Ocena ryzyka może opierać na dowolnym protokole lub metodzie, jeżeli spełnione są wszystkie wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu oraz rozporządzeniu (UE) nr 1143/2014.
2. Ocena ryzyka obejmuje terytorium Unii z wyłączeniem regionów najbardziej oddalonych („obszar objęty oceną ryzyka”).
3. Ocena ryzyka opiera się na najbardziej wiarygodnych dostępnych danych naukowych, w tym na najnowszych wynikach międzynarodowych badań, popartych odniesieniami do publikacji naukowych poddanych wzajemnej weryfikacji. W przypadku braku publikacji naukowych poddanych wzajemnej weryfikacji lub gdy informacje z takich publikacjach są niewystarczające, lub w celu uzupełnienia zgromadzonych informacji, dowodami naukowymi mogą być również inne publikacje, ekspertyzy, informacje zgromadzone przez organy państw członkowskich, oficjalne powiadomienia i informacje z baz danych, w tym informacje zgromadzone w ramach nauki obywatelskiej. Wszystkie źródła muszą być potwierdzone oraz wskazane w odesłaniach.
4. Zastosowana metoda lub zastosowany protokół muszą umożliwić przeprowadzenie oceny ryzyka nawet w przypadku braku informacji o określonym gatunku lub gdy informacje o nim są niewystarczające. W przypadku braku informacji należy wyraźnie zaznaczyć ten fakt w ocenie ryzyka, aby żadne pytanie z oceny ryzyka nie pozostało bez odpowiedzi.
5. Każda odpowiedź podana w ocenie ryzyka zawiera ocenę poziomu niepewności lub ufności w związku z danym pytaniem, odzwierciedlającą prawdopodobieństwo, że informacje wymagane do udzielenia odpowiedzi są niedostępne albo niewystarczające lub że dostępne informacje są sprzeczne. Ocena poziomu niepewności lub ufności dołączona do odpowiedzi jest oparta na udokumentowanej metodzie lub udokumentowanym protokole. Ocena ryzyka zawiera odesłanie do tej udokumentowanej metody lub udokumentowanego protokołu.
6. Ocena ryzyka zawiera podsumowanie zawartych w niej poszczególnych elementów składowych oraz wniosek ogólny, sformułowany w jasny i spójny sposób.
7. Proces kontroli jakości stanowi integralną część oceny ryzyka i obejmuje co najmniej weryfikację oceny ryzyka dokonaną przez dwóch weryfikatorów przeprowadzających wzajemną ocenę. Ocena ryzyka zawiera opis procesu kontroli jakości.
8. Autor lub autorzy oceny ryzyka oraz weryfikatorzy przeprowadzający wzajemną ocenę są niezależni i posiadają specjalistyczną wiedzę naukową.
9. Autor lub autorzy oceny ryzyka oraz weryfikatorzy przeprowadzający wzajemną ocenę nie są związani z tą samą instytucją.

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 kwietnia 2018 r.

W imieniu Komisji
Jean-Claude JUNCKER
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Szczegółowy opis wspólnych elementów

Wspólne elementy	Szczegółowy opis
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. a) – opis gatunku zawierający jego tożsamość taksonomiczną oraz jego historię, naturalny i potencjalny zasięg</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opis gatunku powinien zawierać wystarczające informacje w celu zapewnienia zrozumienia tożsamości gatunku bez konieczności odnoszenia się do dodatkowej dokumentacji. 2. Zakres oceny ryzyka powinien być jasno określony. Chociaż co do zasady dla każdego gatunku należy sporządzić jedną ocenę ryzyka, w niektórych przypadkach uzasadnione może być przygotowanie jednej oceny ryzyka dotyczącej więcej niż jednego gatunku (np. gatunki należące do tego samego rodzaju o porównywalnych lub identycznych cechach i oddziaływaniu). Należy jasno określić, czy ocena ryzyka dotyczy więcej niż jednego gatunku lub czy wyłącza bądź obejmuje tylko niektóre podgatunki, niższe taksony, hybrydy, odmiany lub rasy (a jeżeli tak jest, należy określić te podgatunki, niższe taksony, hybrydy, odmiany lub rasy). Każdy taki wybór musi być odpowiednio uzasadniony. 3. Opis tożsamości taksonomicznej gatunku powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy: <ul style="list-style-type: none"> — rodzina taksonomiczna, rząd taksonomiczny i klasa taksonomiczna, do których należy dany gatunek, — obecna nazwa systematyczna gatunku i autor nazwy, — wykaz najczęstszych synonimów obecnej nazwy systematycznej, — nazwy stosowane w handlu, — wykaz najczęściej występujących podgatunków, niższych taksonów, hybryd, odmian lub ras, — informacje o istnieniu innych gatunków, które wyglądają bardzo podobnie: <ul style="list-style-type: none"> — inne gatunki obce o podobnych cechach inwazyjnych, których nie należy wykorzystywać jako gatunków zastępczych (w tym przypadku można rozważyć przygotowanie łącznej oceny ryzyka dla więcej niż jednego gatunku, por. pkt 2), — inne gatunki obce nieposiadające podobnych cech inwazyjnych, które mogą zostać wykorzystane jako potencjalne gatunki zastępcze, — gatunki rodzime w celu uniknięcia potencjalnej błędnej identyfikacji i niewłaściwego ukierunkowania środków. 4. Opis historii gatunku powinien obejmować historię inwazji gatunku, w tym informacje o krajach dotkniętych inwazją (na obszarze objętym oceną ryzyka i na innych obszarach w stosownych przypadkach) oraz określenie ram czasowych pierwszych obserwacji, zadomowienia się i rozprzestrzeniania gatunku. 5. Opis naturalnego i potencjalnego zasięgu gatunku powinien zawierać określenie kontynentu lub części kontynentu, strefy klimatycznej i siedliska, w których gatunek ten występuje naturalnie. W stosownych przypadkach należy wskazać, czy gatunek może naturalnie rozprzestrzenić się na obszar objęty oceną ryzyka.
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. b) – opis wzorców i dynamiki jego rozmnażania i rozprzestrzeniania się, włącznie z oceną, czy istnieją ku temu odpowiednie warunki środowiskowe</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opis wzorców rozmnażania i rozprzestrzeniania się powinien zawierać elementy historii życia i cech behawioralnych gatunku, które mogą wyjaśniać jego zdolność do zadomowienia i rozprzestrzeniania się, takie jak strategia rozmnażania lub wzrostu, zdolność do rozprzestrzeniania się, średnie trwanie życia, wymogi środowiskowe i klimatyczne, cechy szczególne lub ogólne oraz inne istotne dostępne informacje. 2. Opis wzorców i dynamiki rozmnażania powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy: <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis mechanizmów rozmnażania się gatunku,

Wspólne elementy	Szczegółowy opis
	<ul style="list-style-type: none"> — ocena, czy na obszarze objętym oceną ryzyka istnieją odpowiednie warunki środowiskowe do rozmnażania się gatunku, — określenie presji propaguł gatunku (np. liczba gamet, nasion, jaj lub diaspor, liczba cykli rozrodczych w ciągu roku) dla każdego z opisanych mechanizmów rozmnażania się w stosunku do warunków środowiskowych na obszarze objętym oceną ryzyka. <p>3. Opis wzorców i dynamiki rozprzestrzeniania się powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis mechanizmów rozprzestrzeniania się gatunku, — ocena, czy na obszarze objętym oceną ryzyka istnieją odpowiednie warunki środowiskowe do rozprzestrzeniania się gatunku, — wskazanie szybkości każdego z opisanych mechanizmów rozprzestrzeniania się w odniesieniu do warunków środowiskowych na obszarze objętym oceną ryzyka.
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. c) – opis potencjalnych dróg wprowadzania i rozprzestrzeniania, zamierzonego i niezamierzonego, obejmujących – w stosownych przypadkach – towary, z którymi dany gatunek jest zazwyczaj powiązany</p>	<p>1. Należy uwzględnić wszystkie istotne drogi wprowadzania i rozprzestrzeniania. W tym względzie podstawą powinna być klasyfikacja dróg opracowana w Konwencji o różnorodności biologicznej ⁽¹⁾.</p> <p>2. Opis zamierzonych dróg wprowadzania powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis dróg wraz ze wskazaniem ich znaczenia i związanego z nimi ryzyka (np. prawdopodobieństwo wprowadzenia gatunku przez te drogi na obszar objęty oceną ryzyka; prawdopodobieństwo przeżycia, rozmnażania się lub wzrostu podczas transportu i przechowywania; zdolność i prawdopodobieństwo przeniesienia się z opisanych dróg do odpowiedniego siedliska lub gospodarza), w tym, w miarę możliwości, szczegółowe informacje na temat konkretnych punktów początkowych i końcowych tych dróg, — określenie presji propaguł (np. szacunkowa ilość lub liczba osobników albo częstotliwość przechodzenia przez te drogi), w tym prawdopodobieństwo powolnej inwazji po eliminacji. <p>3. Opis niezamierzonych dróg wprowadzania powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis dróg wraz ze wskazaniem ich znaczenia i związanego z nimi ryzyka (np. prawdopodobieństwo wprowadzenia poprzez te drogi na obszar objęty oceną ryzyka; prawdopodobieństwo przeżycia, rozmnażania się lub wzrostu podczas transportu i przechowywania; prawdopodobieństwo niewykrycia w punkcie wprowadzenia; zdolność i prawdopodobieństwo przeniesienia się z opisanych dróg do odpowiedniego siedliska lub gospodarza), w tym, w miarę możliwości, szczegółowe informacje na temat konkretnych punktów początkowych i końcowych tych dróg, — określenie presji propaguł (np. szacunkowa ilość lub liczba osobników albo częstotliwość przechodzenia przez te drogi), w tym prawdopodobieństwo powolnej inwazji po eliminacji. <p>4. Opis towarów, z którymi wprowadzenie gatunku jest zazwyczaj powiązane, powinien zawierać listę i opis towarów wraz ze wskazaniem związanego z nimi ryzyka (np. wielkość przepływów handlowych; prawdopodobieństwo zanieczyszczenia towaru lub działania jako wektor).</p>

⁽¹⁾ UNEP/CBD/SBSTTA/18/9/Add.1. – Odniesienia do klasyfikacji dróg opracowanej w Konwencji o różnorodności biologicznej należy rozumieć jako odniesienia do ostatniej zmienionej wersji tej klasyfikacji.

Wspólne elementy	Szczegółowy opis
	<p>5. Opis zamierzonych dróg rozprzestrzeniania powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis dróg wraz ze wskazaniem ich znaczenia i związanego z nimi ryzyka (np. prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia się poprzez te drogi na obszar objęty oceną ryzyka; prawdopodobieństwo przeżycia, rozmnażania się lub wzrostu podczas transportu i przechowywania; zdolność i prawdopodobieństwo przeniesienia się z opisanych dróg do odpowiedniego siedliska lub gospodarza), w tym, w miarę możliwości, szczegółowe informacje na temat konkretnych punktów początkowych i końcowych tych dróg, — określenie presji propagul (np. szacunkowa ilość lub liczba osobników albo częstotliwość przechodzenia przez te drogi), w tym prawdopodobieństwo ponownej inwazji po eliminacji. <p>6. Opis niezamierzonych dróg rozprzestrzeniania powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista i opis dróg wraz ze wskazaniem ich znaczenia i związanego z nimi ryzyka (np. prawdopodobieństwo rozprzestrzenienia się poprzez te drogi na obszar objęty oceną ryzyka; prawdopodobieństwo przeżycia, rozmnażania się lub wzrostu podczas transportu i przechowywania; łatwość wykrycia; zdolność i prawdopodobieństwo przeniesienia się z opisanych dróg do odpowiedniego siedliska lub gospodarza), w tym, w miarę możliwości, szczegółowe informacje na temat konkretnych punktów początkowych i końcowych tych dróg, — określenie presji propagul (np. szacunkowa ilość lub liczba osobników albo częstotliwość przechodzenia przez te drogi), w tym prawdopodobieństwo ponownej inwazji po eliminacji. <p>7. Opis towarów, z którymi rozprzestrzenianie się gatunku jest zazwyczaj powiązane, powinien zawierać listę i opis towarów wraz ze wskazaniem związanego z nimi ryzyka (np. wielkość handlu; prawdopodobieństwo zanieczyszczenia towaru lub działania jako wektor).</p>
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. d) – szczegółowa ocena ryzyka wprowadzenia, zadomowienia się i rozprzestrzenienia w odpowiednich regionach biogeograficznych w obecnych warunkach i w przewidywalnych warunkach zmiany klimatu</p>	<p>1. Szczegółowa ocena powinna zapewnić wiedzę dotyczącą ryzyka wprowadzenia, zadomowienia się i rozprzestrzenienia gatunku w odnośnych regionach biogeograficznych na obszarze objętym oceną ryzyka oraz wyjaśnienie, w jaki sposób przewidywalne warunki zmiany klimatu wpłyną na to ryzyko.</p> <p>2. Szczegółowa ocena tego ryzyka nie musi obejmować pełnego zakresu symulacji opartych na różnych scenariuszach zmiany klimatu, o ile zapewniona zostanie ocena prawdopodobnego wprowadzenia, zadomowienia się i rozprzestrzenienia gatunku w średnich ramach czasowych (np. 30–50 lat) wraz z jasnym wyjaśnieniem jej założeń.</p> <p>3. Ryzyko, o którym mowa w pkt 1, można na przykład opisać w kategoriach „prawdopodobieństwa” lub „poziomu”.</p>
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. e) – opis obecnego rozmieszczenia gatunku, zawierający informacje, czy gatunek ten występuje już w Unii lub w krajach sąsiadujących, oraz prognozy jego prawdopodobnego rozmieszczenia w przyszłości</p>	<p>1. Opis obecnego rozmieszczenia gatunku na obszarze objętym oceną ryzyka lub w krajach sąsiadujących powinien zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista regionów biogeograficznych lub podregionów morskich na obszarze objętym oceną ryzyka, w których gatunek jest obecny i zadomowiony, — aktualny status zadomowienia gatunku w każdym państwie członkowskim oraz, w stosownych przypadkach, w krajach sąsiadujących.

Wspólne elementy	Szczegółowy opis
	<p>2. Prognoza prawdopodobnego przyszłego rozmieszczenia gatunku na obszarze objętym oceną ryzyka lub w krajach sąsiadujących powinna zawierać wszystkie wymienione niżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — lista regionów biogeograficznych lub podregionów morskich na obszarze objętym oceną ryzyka, w których gatunek mógłby się zadomowić, w szczególności w przewidywalnych warunkach zmiany klimatu, — lista państw członkowskich oraz, w stosownych przypadkach, krajów sąsiadujących, w których gatunek mógłby się zadomowić, w szczególności w przewidywalnych warunkach zmiany klimatu.
<p>Artykuł 5 ust. 1 lit. f) – opis niepożądanego oddziaływania na różnorodność biologiczną i powiązane usługi ekosystemowe, włącznie z oddziaływaniem na gatunki rodzime, tereny chronione, siedliska zagrożone, jak również na zdrowie ludzkie, bezpieczeństwo i na gospodarkę; częścią opisu jest ocena potencjalnego przyszłego oddziaływania z uwzględnieniem dostępnej wiedzy naukowej</p>	<p>1. W opisie należy dokonać rozróżnienia pomiędzy znanym i potencjalnym przyszłym oddziaływaniem na różnorodność biologiczną i powiązane usługi ekosystemowe. Znanie oddziaływanie powinno się opisywać w odniesieniu do obszaru objętego oceną ryzyka oraz, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do państw trzecich (np. o podobnych warunkach ekoklimatycznych). Potencjalne przyszłe oddziaływanie powinno się oceniać wyłącznie w odniesieniu do obszaru objętego oceną ryzyka.</p> <p>2. Opis znanego oddziaływania oraz ocena potencjalnego przyszłego oddziaływania powinny opierać się na najlepszych dostępnych dowodach ilościowych lub jakościowych. Należy ocenić wielkość oddziaływania, przypisując jej punkty lub w inny sposób ją klasyfikując. Stosowany system punktacji lub klasyfikacji oddziaływania powinien zawierać odniesienie do publikacji bazowej.</p> <p>3. Opis znanego oddziaływania oraz ocena potencjalnego przyszłego oddziaływania na różnorodność biologiczną powinny odnosić się do wszystkich wymienionych niżej elementów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — różne regiony biogeograficzne lub podregiony morskie, w których gatunek mógłby się zadomowić, — gatunki rodzime objęte oddziaływaniem, w tym gatunki wpisane do czerwonego wykazu i gatunki wymienione w załącznikach do dyrektywy Rady 92/43/EWG⁽²⁾ oraz gatunki objęte dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE⁽³⁾, — siedliska objęte oddziaływaniem, w tym siedliska wpisane do czerwonego wykazu i siedliska wymienione w załącznikach do dyrektywy 92/43/EWG, — tereny chronione objęte oddziaływaniem, — właściwości chemiczne, fizyczne lub strukturalne oraz funkcjonowanie ekosystemów objęte oddziaływaniem, — objęty oddziaływaniem stan ekologiczny ekosystemów wodnych lub stan środowiska wód morskich. <p>4. Opis znanego oddziaływania oraz ocena potencjalnego przyszłego oddziaływania na powiązane usługi ekosystemowe powinny odnosić się do wszystkich wymienionych niżej elementów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — usługi zaopatrzeniowe, — usługi regulacyjne, — usługi kulturalne. <p>5. Opis znanego oddziaływania oraz ocena potencjalnego przyszłego oddziaływania na zdrowie ludzkie, bezpieczeństwo i gospodarkę powinny obejmować, w stosownych przypadkach, informacje na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — chorób, alergii lub innych oddziaływań na ludzi, które mogą być spowodowane bezpośrednio lub pośrednio przez dany gatunek, — szkód spowodowanych bezpośrednio lub pośrednio przez dany gatunek, mających wpływ na bezpieczeństwo ludzi, mienia lub infrastruktury, — bezpośrednich lub pośrednich zakłóceń lub innych konsekwencji dla działalności gospodarczej lub społecznej spowodowanych obecnością danego gatunku.

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7).

Wspólne elementy	Szczegółowy opis
<i>Artykuł 5 ust. 1 lit. g) – ocena potencjalnych kosztów szkód</i>	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="534 271 1412 472">1. Ocena, w kategoriach pieniężnych lub innych, potencjalnych kosztów szkód w zakresie różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych powinna zawierać opis tych kosztów w ujęciu ilościowym lub jakościowym, w zależności od dostępnych informacji. Jeżeli dostępne informacje nie są wystarczające, by ocenić koszty w odniesieniu do całego obszaru objętego oceną ryzyka, należy wykorzystać dane jakościowe lub różne studia przypadków z całej Unii Europejskiej bądź z państw trzecich, o ile są one dostępne.<li data-bbox="534 472 1412 645">2. Ocena potencjalnych kosztów szkód dla zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa i gospodarki powinna zawierać opis tych kosztów w ujęciu ilościowym lub jakościowym, w zależności od dostępnych informacji. Jeżeli dostępne informacje nie są wystarczające, by ocenić koszty w odniesieniu do całego obszaru objętego oceną ryzyka, należy wykorzystać dane jakościowe lub różne studia przypadków z całej Unii Europejskiej bądź z państw trzecich, o ile są one dostępne.
<i>Artykuł 5 ust. 1 lit. h) – opis znanych sposobów wykorzystywania danego gatunku i płynących z nich korzyści społecznych i gospodarczych</i>	<ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="534 667 1412 757">1. Opis znanych sposobów wykorzystywania danego gatunku powinien obejmować listę i opis znanych sposobów wykorzystywania w Unii Europejskiej oraz, w stosownych przypadkach, w innych regionach.<li data-bbox="534 757 1412 992">2. Opis korzyści społecznych i gospodarczych płynących ze znanych sposobów wykorzystywania danego gatunku powinien zawierać opis znaczenia dla środowiska, społeczeństwa i gospodarki każdego z tych sposobów wykorzystywania oraz wskazanie powiązanych beneficjentów, w ujęciu ilościowym lub jakościowym, w zależności od dostępnych informacji. Jeżeli dostępne informacje nie są wystarczające, by opisać te korzyści w odniesieniu do całego obszaru objętego oceną ryzyka, należy wykorzystać dane jakościowe lub różne studia przypadków z całej Unii Europejskiej bądź z państw trzecich, o ile są one dostępne.